

RYLANDER, A[XEL]

Vid skiljovägen : Af A.R.

Malmö
1895

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

RYLANDER, A.
o 1895.

Polit. ökon.
Socialism
(Brev.)
o

Vid skiljovägen.

Af A. R.

Pris 3 öre.

— Den som icke är med oss, han är emot oss! — Aldrig har väl dessa ord bättre funnit sin tillämpning än just på Eder, kamrater, arbetare i städerna och på landet, som ännu stå utom arbetarerörelsen.

— Vi äro icke emot arbetarerörelsen. Kunna arbetarne bli eniga och därmed vinna något, så gärna för oss.

— Ack, hvad Eder lojhet är litet ursäktad med sådant tal. Med eller mot Er vilja ären I dock *mot* arbetarerörelsen. Ty om det i vårt land icke finnes så många arbetare med Edra tänkesätt, så många slöa och liknöjda, så skulle arbetareklassens vilja snart bli landets lag.

— Det kan ju så vara. Men då vi icke arbeta emot, så kunna vi få vara i fred. Vi ha för resten frihet att göra som vi vilja i det fallet.

— I viljen vara i fred och tråla och slåpa och tryckas ned i de gamla hjulspåren, I och Edra barn efter Eder. Därtill sägen I Eder hafva frihet. Javäl. *Det* är visst också den enda frihet vårt samhälle består. Men mins det en gång för alla, att *I som icke tillhöra arbetarerörelsen ären skulden till att arbetaren ingen talan har här i landet.* Ty de rika och de mäktiga resonnera kallblodigt: ännu kunna vi utan fara efter behag

pålägga militärbördor och svälttullar och bjuda hungerlöner för oskäligt lång arbetstid, och för öfrigt slå döförat till för arbetareklassens fordringar, *ty ännu finns det så många arbetare som låta sig nöja med hvad vi göra.*

— Så resonerar väl ändå inte herreklassen. Det finns ju många herremän som vilja arbetarnes bästa.

— Kanske finns det en och annan som vill det. Men det är icke på orden utan på gärningarne man skall känna den klassen. Hur ofta ser man överklassen själfmant lätta arbetarnes bördor? Tvärtom se vi deras riksdag oupphörligt pålägga nya bördor, och i yrken och näringar af alla slag få arbetsmyrorna endast *en del* af hvad de frambringa. Resten går under olika former öfver till andra händer. *Ville herreklassen folkets bästa borde väl också folket få ha ett ord att säga då lagar stiftas och samhällsförhållandena ordnas.*

— Det där kan ju vara sant. Men det är nog bäst ändå att arbetarne äro nöjda med sin lott och utan bråk söka slå sig fram genom arbetssamhet och sparsamhet.

— Det där om arbetssamhet och sparsamhet är tomma fraser som öfverklassen smort i underklassen. Arbeta få vi förut, mer än vi ha godt utaf, och här i landet skär arbetaren, gunås så visst, ingalunda guld med täljknifvar, så att sparsamheten lär icke hjälpa långt då det gäller att lyfta en hel klass upp till en bättre ställning. Väl finns det arbetare som slarfva, men det hör icke hit, ty arbetsklassen i sin helhet kan med nuvarande löner *icke* hvarken arbeta eller spara sig till en sorgfri välmåga. Och *det* borde väl ändå bli mödans lön.

— Kan då arbetssamhet och sparsamhet vara skadliga för arbetsklassen?

— Ja och nej. *Ja*, om det är fråga om att gå i selen i tid och otid, nöjas med usel lön och ändå tro, att den något spar, han något har. *Nej*, om förstånd och måtta få råda. En förständig man kan i ett bättre samhälle vara *arbetssam utan att slita ut sin kropp i förtid och sparsam utan att lefva som en svulten hund.*

— Arbetarne ha det ju knappt nog, sade I nyss. Hur skulle det gå ihop om vi skulle börja lefva bättre och arbeta mindre?

— För att förstå detta måste vi göra en jämförelse mellan forna tiders arbetssätt och nutidens. I naturkrafterna, maskinerna, de nya och förbättrade verktygen och nya arbetsmetoder o. s. v. har människan nu för tiden mäktiga hjälpmedel, som fordom saknades. *Just uti arbetets ökade alstringsförmåga ligger möjligheten af arbetstidens förkortning och lönernas höjande.*

— Arbetarne ha det ju också bättre nu än förr.

— Därom kan nog åsikterna vara olika. Arbetslösheten är ett ont, som kom med maskinerna, och ofta nog är mycket stort. I forna tider kunde dugliga arbetare hoppas få sin egen lilla rörelse och bli självständiga på ålderdomen. I vår tid blir detta allt svårare och knappast ens eftersträfvansvärt, ty vår tid är de stora företagens tid. Om arbetaren i något annat afseende har det bättre nu än förr, så vore det väl också en gränslös orättvisa om så icke vore. *Det idoga arbetet bildar ju grunden för alla framsteg och skulle rättvisligen draga hela nyttan däraf.*

— Det låter nästan som om socialisterna ville svälta ihjäl öfverklassen.

— Nej, vi vilja endast att de icke skola lägga sig till med hvad andra arbeta ihop. De öfverklassare som arbeta, och det göra ju många, missunna vi visst inte en rättvis belöning för sitt arbete. Men lönen skall också svara mot nyttan. En hvar människa bör lämnas tillfälle att med nyttigt arbete bereda sin utkomst. På så sätt kommer arbetet att gifva — icke öfverflöd — men allmän välmåga åt de flitige, och lättjan allmän nöd åt de lättjefulla.

— I socialisterna lägga Edra ord så, att de låta bra i arbetareöron, men I viljen blott inbilla arbetarne galenskap, som göra dem missnöjda och olyckliga.

— Det ha Edra herrar inbillat Er för att I skulle misstro oss. Edra herrar ha nytta af att våra sträfvanden bli missförstådda. Hvarför skulle vi inbilla våra

kamrater galenskaper? Hvarför skulle vi vilja göra arbetarne olyckliga, vi som *själva äro arbetare*? Den styrande öfverklassen besparar oss besväret att skapa missnöje. Vi endast samla oss och andra missnöjda till kamp mot missnöjets orsaker. Ligger det någon galenskap uti att vi vända oss till Edra kamrater, *som ännu stå vid skiljovägen*, och säga: Följen oss. Vi hafva gemensamma intressen att tillvarataga!

— Orättvisorna mot arbetsklassen äro väl ändå icke så stora som I socialister ropen ut.

— Därför vilja vi svara med att erinra om den stora orätten att arbetarne äro beröfvade sin rösträtt därför att de äro fattiga, medan den rike har rösträtt därför att han är rik.

Vi kunna gå vidare och fråga om jorden blef gifven människors barn till rof för godsägare, och ett hälvete för torpare, statare och andra jordslafvar.

Än vidare: Säger naturen till den ena klassen: »du skall arbeta intill döden och ingen glädje hafva», och till den andra: »du skall taga hvad din broder frambringat och därpå göra dig goda dagar»? Så säger icke naturen. Det är orättvisa lagar och på lagarne grundade sedvänjor som skapat klassamhället.

— Säg oss då huru socialdemokraterna vilja bära sig åt för att få bort orättvisorna i samhället!

— Först måste arbetarne få klart för sig att de tillhöra en tillbakasatt klass, som måste *sammansluta* sig till *gemensam* kamp för sina rättigheter. Arbetarnes klasskamp måste organiseras i *föreningar och klubbar i hvarje stad och hvarje socken eller by*.

Klasskampen börjar i vårt trälbundna land i främsta rummet om den *allmänna rösträtten*. Den allmänna rösträtten blir det fredliga vapen som skall bana vägen för klasskampens hufvuduppgift: *klassamhällets afskaffande*.

— Vår tanke är att det nuvarande samhället icke kan afskaffas. Herrar och arbetare har det alltid funnits. Styrande och styrda måste det alltid komma att

finnas. Annars skulle det just komma att se vackert ut i samhället.

— Det är sant att det alltid kommer att finnas folk som få arbetets och samhällets ledning om hand. Men dessa bli i ett bättre samhälle endast män i den stora arbetskedjan liksom alla andra, folk som utföra ett uppdrag, gifvet af *alla* medborgare. Nu är t. ex. godsherrn själfhärskare öfver »sina» slafvar, fabriks-herren öfver sina och riksdag och regering ge tusan i folkets vilja.

Klassamhällets grundvalar hvila på den enskilda äganderätten till jord, fabriker, samfärdsmedel o. s. v. De, som besitta egendom, äro landets herrar och styresmän, de, som äro fattiga, bli lönarbetare och styrda. Denna förmögenhet skall återbördas till samhället, till alla, och *därmed är klassamhället fallet.* Samhället blir då arbetsgifvare och af egendom och arbete få alla arbetande draga nytta.

— Det är i alla fall svårt att förstå huru staten eller samhället skall kunna bli allas arbetsgifvare.

— Ähnej, inte värre än att förstå nutidssamhällets invecklade maskineri. En sådan förändring sker icke på en gång. Staten eger ju redan nu järnvägar, post- och telegrafvärk, verkstäder, telefon m. m. Det är endast fråga om att utsträcka denna verksamhet till alla områden, som nu regeras af storkapitalet.

— Är det då icke meningen att taga från småbonden hans åkerlapp och från handtverkaren hans verktyg.

— Småhandtverk och småjordbruk samt därmed jämförligt passar icke för statsdrift. Tro sig dess idkare kunna gå en ljus framtid till mötes som »sina egna» må de hålla på därmed. Längre skall det icke dröja förrän de finna sig svikna. Yrke efter yrke ödelägges af stordriften. Arbete i liten skala lönar sig allt mindre. Stordriften får öfvertaget på allt flera områden. Gamla tiders arbetssätt viker för nya, som icke passa för smådriften. Smådriftens idkare måste medge att deras ställning blir vida sämre än lönearbe-

tarens, då lönearbetaren kommer att få *hela* afkastningen af sitt arbete.

— Det vore väl i alla fall en stor orättvisa att låta staten taga öfverklassens egendom?

— Nej! Åtminstone en oändligt liten i jämförelse med underklassens utplundring af öfverklassen. För öfrigt är det *arbetet* som skapat förmögenheten, odlat jorden o. s. v. Öfverklassen blefve ju dessutom icke lottlös därmed, alldensstund de fortfarande blefve medborgare i samhället och som sådana hade gemensam del med andra medborgare i samhällets förmögenhet och lika rätt som andra att få sitt arbetes afkastning. Det är i så fall bäst för öfverklassen att det icke talas allt för mycket om hvem som dragit mest till stacken under tidernas lopp.

— Nu börja vi förstå hvad socialdemokraterna vilja, men vi tro att öfverklassen aldrig någonsin skall ge efter.

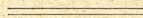
— Det beror helt och hållet på *Eder*, kamrater. Sluta alla arbetare sig fast tillsammans och svära hvarandra trohet i nöd och lust, under kampen för bättre tider åt arbetsskassen, så *måste* öfverklassen förr eller senare vika. Nu är ställningen sådan, att öfverklassen håller ett vaket öga på underklassen.

Ingenting gläder öfverklassen mera än åsynen af slöa, loja och okunniga arbetare, som ge arbetarerörelsen en god dag och kråla i stoftet för sina utsugare. Ingenting stärker håller deras humör så mycket som en sådan syn.

Men om arbetarerörelsens leder börja tätna vet öfverklassen att dess timme snart är slagen.

Kamrater, I stån vid skiljevägen!

Skam öfver den, som i sin lojhet står i vägen för kamraters framtids hopp!

På partiets förlag

ha följande broschyrer utkommit, hvilka böra spridas
och läsas af arbetarne landet rundt:

	Pris	kr.	öre
Arbetareståndet och vår tid af Ferdinand Lassalle	»	—	50
Arbetareståndets mål och medel af C. A. Johnsson.	»	—	15
Det ondas rot af Saxon	»	—	5
Det kommunistiska manifestet	»	—	30
Den socialistiska framtidsstaten af Gustaf Bang	»	—	75
Jorden ett Paradis af Van Kol	»	—	10
Karolus dikter (K. J. Gabrielsson)	»	1:	—
Karl Marks' ekonomiska läror	»	1:	—
Landtarbetarne och Socialismen af C. G. T. W—n	»	—	20
Ned med Åkarpslagen	»	—	20
Rösträtt och Arbetarerörelse af Hj. Branting	»	—	15
Socialismen och den industriella utvecklingen af Emil Vandervelde	»	1:	—
Socialismens Historia , öfversatt af Hj. Branting	»	1:	50

Socialism och social rörelse af Verner Sombart	»	1: —
Socialdemokratien och dess syften af W. Liebknecht	»	—: 15
Socialismens utveckling från utopi till ve- tenskap , öfversatt af Hj. Branting	»	—: 30

---

www.books2ebooks.eu